

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**

nr posiedzenia: **110**

data posiedzenia: **21 lipca 2021 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie jawnej rocznej informacji Prokuratora Generalnego o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej (druk senacki nr 420).
2. Rozpatrzenie informacji za 2020 rok na temat działalności:
 - Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji, w tym informacji i danych, o których mowa w art. 20 ust. 3 tej ustawy;
 - Biura Nadzoru Wewnętrznego, określonej w art. 11n ust. 1–28 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w tym informacji i danych, o których mowa w art. 11w ust. 1 tej ustawy;
 - Służby Ochrony Państwa, określonej w art. 42–53 ustawy o Służbie Ochrony Państwa, w tym informacji i danych, o których mowa w art. 57 ust. 1 tej ustawy (druk senacki nr 442).

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Aleksander Pociąg.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Rafał Ambroziak, Mariusz Gromko, Robert Mamątow, Marek Plura, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła, Michał Seweryński,

goście, m.in.:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:

dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Mariusz Cichomski ze współpracownikami,

Służba Ochrony Państwa:

dyrektor Zarządu Operacyjno-Rozpoznawczego ppłk Radosław Jaworski,

Komenda Główna Policji:

dyrektor Biura Kryminalnego insp. Grzegorz Napiórkowski,

Prokuratura Generalna:

zastępca prokuratora generalnego Beata Marczak ze współpracownikami,

Fundacja „Panoptykon”:

prawnik Wojciech Klicki.

Ad 1.

Jawną roczną informację Prokuratora Generalnego o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzenie

kontroli operacyjnej, przedstawiła zastępca prokuratora generalnego Beata Marczak.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku – Prawo o prokuraturze, prokurator generalny przedstawia Sejmowi i Senatowi jawną roczną informację o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzanie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzanie kontroli operacyjnej, ze wskazaniem liczby osób, co do których: sąd zarządził kontrolę i utrwalanie rozmów lub kontrolę operacyjną; sąd odmówił zarządzenia kontroli i utrwalania rozmów lub kontroli operacyjnej; wniosek o kontrolę operacyjną nie uzyskał zgody prokuratora – z wyszczególnieniem liczby osób w wymienionych kategoriach, co do których o kontrolę operacyjną wnosił właściwy organ. Wśród kategorii najważniejszych spraw, w przypadku których były kierowane wnioski o podjęcie działań operacyjnych, były wnioski dotyczące szpiegostwa, terroryzmu, korupcji, handlu ludźmi, uprowadzeń, poważnych przestępstw gospodarczych. Wśród przyczyn odmów sądu i prokuratora na zarządzanie kontroli i utrwalenie rozmów lub zarządzanie kontroli operacyjnej wskazano: brak podstaw prawnych, brak podstaw faktycznych oraz w pojedynczych przypadkach brak obu podstaw. Dane statystyczne zawarte w informacji zostały poddane analizie porównawczej i nie odbiegają one znacząco od danych z lat ubiegłych.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie, przedstawiciele Prokuratury Krajowej oraz Fundacji „Panoptykon”.

W dyskusji senatorowie pytali m.in. o dane statystyczne dotyczące operacyjnego wykorzystania oprogramowania Pegasus. Senator Aleksander Pociąg poprosił o wyjaśnienie, czy prezentowane dane dotyczą również spraw, gdy działania operacyjne poprzedzają złożenie wniosku o wydanie zgody na przeprowadzenie kontroli.

Przedstawiciel Prokuratury Krajowej, prokurator Aleksander Tomaszuk, wyjaśnił, że dane statystyczne obejmują wnioski skierowane zarówno w trybie zwykłym, jak i w trybie bez zbędnej zwłoki. Działania operacyjne, w zależności od charakteru sprawy, mogą być prowadzone w długim okresie i dopiero ich wynik może stanowić podstawę do przedłożenia wniosku w celu prowadzenia działań w sprawie. Prokurator Paweł Opitek dodatkowo wyjaśnił, że organy uprawnione do prowadzenia zadań kontrolno-operacyjnych działają w ramach określonych przez ustawę pól eksploatacyjnych, które wyznaczają zakresy działania, a nie wskazują na konkretne środki techniczne.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg złożył wniosek o przyjęcie przedstawionej informacji do wiadomości.

Komisja przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja:

Komisja zapoznała się jawną roczną informacją Prokuratora Generalnego o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzanie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzanie kontroli operacyjnej (druk senacki nr 420).

Ad 2.

Informację za 2020 rok na temat działalności: Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 20 ust. 3 tej ustawy; Biura Nadzoru Wewnętrznego, określonej w art. 11n ust. 1–28 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 11w ust. 1 tej ustawy; Służby Ochrony Państwa, określonej w art. 42–53 ustawy o Służbie Ochrony Państwa, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 57 ust. 1 tej ustawy, przedstawił dyrektor Departamentu Porządku Publicznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusz Cichomski.

Informacja ta obejmowała działalność Policji, Biura Nadzoru Wewnętrznego oraz Służby Ochrony Państwa. Ujęte w dokumencie dane wskazują, że organy Policji uprawnione do wnoszenia o działania operacyjne dotyczące przestępstw określonych w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji zarejestrowały 10 555 wniosków i zarządzeń o zastosowanie kontroli operacyjnej, z czego w przypadku 171 w nich nie uzyskano zgody. Ogółem w 2020 r. zarządzono 9 984

kontrole operacyjne, które zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące z możliwością jednorazowego przedłużenia tego okresu o kolejny kwartał, co miało miejsce w przypadku 1 422 wniosków. W 1 471 przypadkach uzyskano dowody do procesu karnego. Ponadto w 2020 r. Policja, prowadząc działania operacyjne, wносиła o ujawnienie danych stanowiących tajemnicę skarbową, bankową czy zawodową. Akceptację sądu uzyskały 504 wnioski z 630 złożonych. W 2020 r. Biuro Nadzoru Wewnętrznego oraz Służba Ochrony Państwa nie korzystały z nadanych im uprawnień w tym zakresie.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz zaproszeni goście.

Senatorowie zwrócili uwagę, że prezentowane dane z obu sprawozdań są odmienne i trudno dokonać ich porównania. Przedstawiciel MSWiA wyjaśnił, że dane statystyczne prezentowanego przez niego sprawozdania opisują wnioski o przeprowadzenie kontroli konkretnych urzędów, zaś sprawozdanie prokuratury odnosi się do analizy wniosków o kontrolę osób.

Senator Aleksander Pociąg zwrócił również uwagę, że liczba prowadzonych kontroli w stosunku do przypadków, w których uzyskano dowody dla potrzeb procesu karnego, jest znacząco inna. Zatem tylko niewielka część osób, w stosunku do których potwierdziły się zarzuty, została poinformowana o prowadzonych działaniach operacyjnych. Pozostałe osoby takich informacji nie uzyskują.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg złożył wniosek o przyjęcie przedstawionej informacji do wiadomości.

Komisja przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja:

Komisja zapoznała się z informacją za 2020 rok na temat działalności:

- Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji, w tym informacjami i danymi, o których mowa w art. 20 ust. 3 tej ustawy;
- Biura Nadzoru Wewnętrznego, określonej w art. 11n ust. 1–28 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w tym informacjami i danymi, o których mowa w art. 11w ust. 1 tej ustawy;
- Służby Ochrony Państwa, określonej w art. 42-53 ustawy o Służbie Ochrony Państwa, w tym informacjami i danymi, o których mowa w art. 57 ust. 1 tej ustawy (druk senacki nr 442).